

Предметом вивчення дисципліни “Економічний аналіз” є теоретико-практичні аспекти (сутність, принципи, завдання, техніка і технологія) аналітичної роботи на підприємстві та методичний інструментарій економічного аналізу (сукупність методів, прийомів аналітичного дослідження) в загальній системі управління підприємством та прийняття управлінських рішень менеджерами компанії в умовах фінансово-господарської діяльності суб’єктів господарювання та у взаємозв’язку з використанням: трудового потенціалу й інформаційних ресурсів підприємства, інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), сучасного програмного забезпечення систем управлінського обліку підприємства, внутрішньої (бухгалтерської) та статистичної звітності підприємства.

Протягом вивчення даного курсу студент знайомиться із сукупністю методів аналітичних досліджень, організацією аналітичної роботи в структурних підрозділах підприємства, методологією системного (комплексного) вивчення об’єкта дослідження, процесами встановлення подібностей і відмінностей предметів і явищ дійсності, вимірюванням, спостереженням, аналізом та синтезом. Протягом виконання завдань на практичних заняттях, а також при виконанні індивідуальних та самостійних робіт, студент не лише поглиблює теоретичні знання з економічного аналізу, отримані на лекційних заняттях в галузі здійснення системного підходу аналітичної роботи в загальній системі управління підприємством, а і вчиться застосовувати отримані результати аналізу для формування конкретних рекомендацій для управлінців щодо практичної їх реалізації.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів здатностей:

– використовувати сучасні наукові досягнення економічного аналізу в теоретико-практичних питаннях удосконалення аналітичної роботи економістами-аналітиками та менеджерами підприємства в загальній системі його управління, здатність використовувати набуті студентами знання з теоретико-методичного інструментарію економічного аналізу з метою запобігання антикризових заходів в загальній системі управління підприємством, а також здатність формування у майбутніх менеджерів системних знань з концептуальних принципів аналітичної роботи та контролю досягнення оперативних і стратегічних цілей на засадах сучасних концепцій економічного аналізу та бізнес-аналітики.

При цьому розвиваються такі основні напрями вивчення дисципліни: підготовка фахівців, безпосередньо готових до аналітичних досліджень внутрішніх та зовнішніх факторів впливу на діяльність організації, які мають оцінювати спеціалісти в галузі економічного аналізу, а також своєчасно прогнозувати розвиток небезпечних для компанії ситуацій, на основі чого, формувати рекомендації щодо ефективних заходів контролю, аналізу та аудиту виробничо-господарських процесів підприємства, як на його мікро-, так і на макрорівні (дослідження впливу факторів зовнішнього середовища на підприємство). По-друге, підготовка фахівців, здатних розуміти теорію, практику і методологію економічного аналізу і використовувати результати економічного дослідження управлінської інформації та звітності з метою виконання однієї з основних функцій менеджменту – контроль процесів господарювання та управління на підприємствах, в установах і в організаціях.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти після засвоєння навчальної дисципліни мають продемонструвати такі результати навчання:

знання: студент повинен знати теоретичні і методологічні аспекти економічного

аналізу господарської діяльності підприємства;

уміння: забезпечити вміння оцінювати причини відхилень в системі господарської та управлінської інформації, а також розробляти рекомендації щодо ефективних заходів проведення аналізу та контролю в організації; вміти оперувати методологією аналітичних досліджень в практичній роботі менеджерів компанії та співробітників підрозділів підприємства відповідно до всіх напрямів діяльності компанії та використовувати отримані аналітичні результати для потреб планування, бюджетування й прогнозування ймовірних дій в контексті врахування впливу можливих змін на стан діяльності компанії;

досвід: студенти отримують навички використання методології економічного аналізу в аналітичній роботі та управлінні виробничо-господарськими процесами на підприємстві за різними його напрямками, а саме фінансовий аналіз, управлінський аналіз тощо; студенти мають можливість отримати досвід використання методів пізнання та методології економічного аналізу (аналіз, синтез, дедукції, індукції, моделювання, прогнозування, системного/комплексного дослідження тощо) для обґрунтування економічної ефективності використання ресурсів підприємства, а також в умовах адміністративно-управлінської діяльності на підприємстві, орієнтованому на розвиток зовнішніх та внутрішніх відносин між суб'єктами господарювання.

ВСТУП.

Інформаційна база. Організаційні заходи проведення економічного аналізу.

Інформація як важливий ресурс сучасної ринкової економіки. Техніко-економічні показники як база економічного аналізу. Джерела інформації та перевірка їх достовірності. Комп'ютерні технології для аналітичної діяльності на підприємстві. Створення автоматизованого банку даних. Організаційні аспекти проведення економічного аналізу. Загальні методичні принципи організації аналітичної діяльності на підприємстві. Складові елементи та основні етапи аналітичного дослідження.

Розділ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ

ТЕМА 1.1. Методологічні та організаційні основи аналізу виробничо-господарської діяльності підприємства

Зміст, предмет дослідження та задачі економічного аналізу. Теоретичні основи економічного аналізу: метод економічного аналізу; принципи та функції економічного аналізу в системі менеджменту та адміністрування. Класифікація факторів та резервів виробництва. Класифікація та характеристика видів економічного аналізу.

ТЕМА 1.2. Методичні й технічні прийоми економічного аналізу господарської діяльності підприємства

Класифікація методів економічного аналізу виробничо-господарської діяльності на підприємстві. Методи вивчення і оцінки зміни показників в аналізі. Методи виявлення і моделювання взаємозв'язків показників в аналізі. Методи кількісної оцінки впливу факторів в аналізі господарської діяльності підприємства. Метод ланцюгових підстановок, інтегральний та індексні методи економічного аналізу.

ТЕМА 1.3. Використання економіко-математичних методів в аналізі господарської діяльності підприємства

Загальна характеристика економіко-математичних методів економічного аналізу. Парний та багатофакторний кореляційний і регресивний аналізи. Використання математичної теорії гри та теорії масового обслуговування при аналізі господарських задач підприємства.

Розділ 2. УПРАВЛІНСЬКИЙ АНАЛІЗ

ТЕМА 2.1. Аналіз виробництва продукції підприємства (у т.ч. робіт, послуг)

Значення та завдання аналізу виробництва продукції. Аналіз обсягів виробництва та асортименту продукції підприємства. Аналіз якості продукції підприємства. Аналіз ритмічності та рівня організації виробництва продукції підприємства.

ТЕМА 2.2. Аналіз попиту, стану ринку та обсягу реалізації продукції підприємства

Значення та завдання аналізу маркетингової діяльності підприємства. Оцінка попиту на продукцію і попит підприємства. Аналіз обсягів і динаміка реалізації продукції та послуг підприємства. Аналіз виконання зобов'язань за зовнішньоекономічною діяльністю підприємства. Підрахунок резервів збільшення обсягів реалізації.

ТЕМА 2.3. Аналіз використання трудових ресурсів підприємства

Аналіз стану трудових ресурсів і забезпеченості ними підприємства. Аналіз використання робочого часу на підприємстві. Аналіз продуктивності праці на підприємстві. Аналіз впливу трудових факторів на продуктивність праці та обсяг виробництва і реалізації товарної продукції підприємства.

ТЕМА 2.4. Аналіз стану і використання основних фондів підприємства

Аналіз складу, структури і технічного стану основних фондів підприємства. Аналіз виробничих потужностей суб'єкта господарювання. Аналіз використання основних фондів і устаткування на підприємстві. Розрахунок впливу факторів на обсяг товарної продукції підприємства. Підрахунок резервів зростання випуску продукції на підприємстві.

ТЕМА 2.5. Аналіз забезпеченості й використання матеріальних ресурсів на підприємстві.

Загальна оцінка виконання плану матеріально-технічного постачання на підприємстві. Аналіз складських запасів матеріальних ресурсів на підприємстві. Аналіз використання матеріальних ресурсів і розрахунок впливу факторів на обсяг випуску продукції підприємства. Загальна оцінка стану використання матеріальних ресурсів та підрахунок резервів випуску продукції на підприємстві.

ТЕМА 2.6. Аналіз собівартості продукції підприємства

Собівартість: сутність, структура формування на підприємстві. Система показників собівартості продукції підприємства. Оцінка виконання плану із собівартості продукції. Аналіз витрат за елементами і статтями витрат. Аналіз матеріальних витрат. Аналіз витрат на оплату праці. Загальновиробничі витрати. Аналіз собівартості окремих видів продукції підприємства. Оперативний аналіз собівартості продукції підприємства.

РОЗДІЛ 3. ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ

ТЕМА 3.1. Аналіз фінансових результатів і рентабельності діяльності підприємства.

Значення, завдання та інформація для проведення аналізу фінансових результатів і рентабельності діяльності підприємства. Аналіз чистого прибутку підприємства. Аналіз валового прибутку підприємства. Аналіз рентабельності продукції підприємства. Аналіз рівня рентабельності діяльності підприємства. Резерви збільшення чистого прибутку підприємства.

ТЕМА 3.2. Аналіз фінансового стану підприємства.

Задачі аналізу і характеристика джерел інформації при проведенні аналізу фінансового стану підприємства. Аналіз структури звітної документації - балансу підприємства. Аналіз порівняльного аналітичного балансу. Аналіз фінансової стійкості підприємства. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства за даними звітної документації підприємства. Аналіз обігових коштів підприємства і їх оборотності за даними звітної документації підприємства.